

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 157/2025-22

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **EOS KSI Slovensko, s.r.o.**, Prievozská 2, Bratislava, zastúpenej JUDr. Marekom Baranikom, advokátom, Prievozská 2, Bratislava, proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/188/2023 z 31. júla 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 12. decembra 2024 domáha vyslovenia porušenia základných práv na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom najvyššieho súdu o zamietnutí jej dovolania v civilnom spore.

II.

2. Okresný súd pre nedostatok aktívnej vecnej legitímácie zamietol žalobu sťažovateľky proti žalovanému spotrebiteľovi o zaplatenie pohľadávky zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorú nadobudla postúpením od banky. Dospel k záveru, že predčasné zosplatnenie úveru bankou nie je platné, a preto nie je platné ani postúpenie pohľadávky z banky na sťažovateľku. To odôvodnil (i) neurčitosťou výzvy pred zosplatnením, ktorou banka oznámila spotrebiteľovi celkovú výšku omeškaných splátok, no neuviedla, s ktorými splátkami je v omeškaní; hoci podľa súdu v tejto výzve nemusí byť uvedená splátka, s ktorou je spotrebiteľ v omeškaní dlhšie ako tri mesiace, nemožno z nej zistiť dĺžku omeškania spotrebiteľom, ktorý sa nevie zariadiť tak, aby úhradou dlhu zmaril predčasné zosplatnenie úveru, (ii) neskorým zosplatnením úveru; keďže spotrebiteľ poslednú splátku zaplatil v decembri 2018, banka mohla úver zosplatniť len do splatnosti najbližšej splátky, teda do apríla 2019, nie až v marci 2020, a (iii) neurčitosťou oznámenia o zosplatnení úveru, z ktorého nevyplýva, s ktorou splátkou bol spotrebiteľ v omeškaní dlhšie ako tri mesiace.

3. Proti tomu podala sťažovateľka odvolanie. Nesúhlasila s tým, že výzva pred zosplatnením úveru bola neurčitá, keďže spotrebiteľ bol dostatočne určito vyzvaný zaplatiť omeškaných 5 567 eur. Spotrebiteľ tak vedel, koľko a v akej lehote má zaplatiť, aby zabránil predčasnému zosplatneniu. Za protirečivé označila zdôvodnenie okresného súdu, keď na strane jednej konštatoval, že vo výzve nie je nevyhnutné uviesť tri mesiace omeškanú splátku, no na strane druhej konštatoval jej neurčitosť pre nemožnosť zistiť dĺžku omeškania. Nesúhlasila s tým, že banka úver zosplatnila neskoro, keďže ho zosplatnila po omeškaní dlhšom ako tri mesiace a upozornení spotrebiteľa na možnosť úver zosplatniť nie kratšom ako 15 dní. Nesúhlasila s tým, že v oznámení o zosplatnení musí byť konkretizovaná splátka, pre omeškanie s ktorou banka úver zosplatnila. Zdôraznila, že žiadne ustanovenie veriteľovi neprikazuje ani vo výzve pred zosplatnením, ani v oznámení o zosplatnení konkretizovať omeškanú splátku, pre ktorú úver zosplatnil. Ani okresný súd neuviedol, z ktorých zákonných ustanovení tieto povinnosti veriteľa vyvodil.

4. Krajský súd rozsudok okresného súdu potvrdil, keďže okresný súd vec správne právne posúdil. Krajský súd si osvojil odôvodnenie rozsudku okresného súdu, na ktoré v celom rozsahu odkázal. Na zdôraznenie správnosti po citácii ustanovení § 565 a § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka uviedol, že úkon predčasného zosplatnenia úveru musí obsahovať identifikáciu tej splátky, pre ktorú veriteľ úver predčasne zosplatnil. V opačnom prípade je tento právny úkon nejasný a neurčitý, keďže vyvoláva dôvodné pochybnosti o tom, či bol spotrebiteľ v omeškaní dlhšie ako tri mesiace.

5. Proti tomu podala sťažovateľka z dôvodov podľa § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) a b) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) dovolanie. Sťažovateľka rozsudky okresného a krajského súdu označila za nesúladné s rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít, čo spôsobuje ich nepredvídateľnosť a zakladá porušenie jej práva na spravodlivý proces. Za nesprávny označila právny záver súdov, že oznámenie o zosplatnení úveru je pre neuvedenie splátky, pre omeškanie s ktorou banka úver zosplatnila, neurčité a neplatné. Otázku, pri riešení ktorej sa krajský súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, sformulovala v znení: pre ktorú omeškanú splátku je veriteľ oprávnený úver predčasne zosplatniť. Otázku, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, sformulovala tak, či je veriteľ v oznámení o zosplatnení úveru povinný pod sankciou neplatnosti konkretizovať splátku, pre omeškanie ktorej úver predčasne zosplatnil. K tomu uviedla, že Občiansky zákonník takúto povinnosť veriteľovi nestanovuje. Podľa sťažovateľky je podstatné len to, či boli v čase zosplatnenia úveru splnené zákonné podmienky podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka (omeškanie dlhšie ako tri mesiace a spotrebiteľ bol upozornený na oprávnenie veriteľa úver zosplatniť v lehote nie kratšej ako 15 dní), čo je vecou právneho posúdenia súdov.

6. Najvyšší súd ústavnou sťažnosťou namietaným rozsudkom dovolanie zamietol. Namietanú vadu zmätočnosti považoval za nedôvodnú, keďže súdy sa s podstatnými námietkami sťažovateľky náležite vysporiadali. K tomu uviedol, že z obsahu dovolania nemožno ustáliť, v čom konkrétne spočíva sťažovateľkou tvrdená nepredvídateľnosť odvolacieho rozhodnutia. K tomu dodal, že sťažovateľka ani konkrétne netvrdila, ktoré pre spor významné argumenty zostali zo strany súdov nepovšimnuté. Najvyšší súd dovolaciu otázku o tom, pre ktorú omeškanú splátku je veriteľ oprávnený úver predčasne zosplatniť, vyhodnotil ako neprípustnú, keďže nešlo o otázku, ktorú odvolací súd riešil. Najvyšší súd dovolaciu otázku, či je pod sankciou neplatnosti podstatnou náležitosťou oznámenia o zosplatnení úveru špecifikácia omeškanej splátky, pre ktorú veriteľ úver

predčasne zosplatnil, vyhodnotil ako neprípustnú. K tomu uviedol, že táto otázka nebola pre rozhodnutie sporu otázkou, vyriešenie ktorej by malo na výsledok sporu reálny vplyv, hoci ju sudy v konaní posudzovali. Konštatoval, že okrem nedostatku špecifikácie omeškanej splátky v oznámení o zosplatnení sudy dospeli k záveru o nedostatku vecnej legitímácie sťažovateľky aj pre nejasnosť výzvy predchádzajúcej zosplatneniu úveru, čo dovolateľka nenamietala.

7. Najvyšší súd nad rámec uvedeného poukázal na svoje uznesenie sp. zn. 5Cdo/197/2022 z 26. júna 2024, v ktorom, hoci primárne pri riešení premlčania predčasne zosplatneného spotrebiteľského úveru konštatoval, že pre platný úkon zosplatnenia treba, aby už vo výzve pred zosplatnením úveru veriteľ špecifikoval konkrétnu splátku, pre ktorú môže úver zosplatniť.

III.

8. Sťažovateľka nesúhlasí so záverom najvyššieho súdu o neprípustnosti dovolacej otázky o špecifikácii omeškanej splátky v oznámení o zosplatnení úveru. Túto otázku považuje za otázku, na ktorej odvolací súd založil svoje rozhodnutie. Poukazuje na to, že krajský súd nezaložil svoje rozhodnutie na potrebe identifikovať omeškanú splátku vo výzve pred zosplatnením, ale len v oznámení o zosplatnení. Preto nemala dôvod formulovať dovolaciu otázku vo vzťahu k niečomu, čo krajský súd neriešil. Keďže dovolanie sa podáva len proti odvolaciemu rozhodnutiu, tak nemala povinnosť formulovať dovolaciu otázku k tomu, čo riešil okresný súd. Sťažovateľka nesúhlasí s tým, že záver okresného súdu o neurčitosti výzvy pred zosplatnením nenamietala. Poukazuje na to, že rozporuplnosť záverov okresného súdu k výzve pred zosplatnením v odvolaní namietala, s čím sa najvyšší súd vôbec nevysporiadal. Z toho, že krajský súd neriešil náležitosti výzvy pred zosplatnením, sťažovateľka vyvodzuje, že krajský súd sa stotožnil s jej odvolaciu argumentáciu a rozsudok okresného súdu potvrdil len z dôvodu neurčitosti oznámenia o zosplatnení úveru.

9. Namietané porušenie práva na zákonného sudcu sťažovateľka identifikuje v tom, že najvyšší súd napriek tomu, že mal mať vedomosť o rozdielnosti právnych názorov senátov najvyššieho súdu v otázke, či veriteľ musí vo výzve pred zosplatnením, resp. v oznámení o zosplatnení špecifikovať omeškanú splátku, nepredložil vec na rozhodnutie veľkému senátu. Poukazuje na uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/197/2022 z júna 2024, ktoré dal do pozornosti aj najvyšší súd v namietanom rozsudku a podľa ktorého je podmienkou platného zosplatnenia špecifikácia omeškanej splátky už vo výzve pred zosplatnením. Naproti tomu podľa skoršieho uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/123/2022 z januára 2024 nie je podmienkou platného zosplatnenia úveru špecifikácia omeškanej splátky v oznámení o zosplatnení.

IV.

10. Ústavná sťažnosť je zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov odmietnutá. Z hľadiska ústavného posúdenia treba rešpektovať právomoc najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom vymedzovať si prípustnosť dovolania a vychádzať z toho, že v prvom rade je vecou najvyššieho súdu určovať si koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, a to za predpokladu, že táto nie je nepriateľská

z hľadiska ochrany základných práv a slobôd. Z ústavného hľadiska je podmienkou, aby táto interpretácia nebola svojvoľná, ale i formalistická a aby bola čo najustálenejšia (II. ÚS 65/2010).

11. Úvodné konštatovanie najvyššieho súdu o prípustnosti dovolacích otázok preto, že súdy zamietli žalobu sťažovateľky pre nedostatok jej vecnej legitímácie po zodpovedaní ňou v dovolaní nastolených právnych otázok, vyznieva protirečivo s následnými závermi o neprípustnosti oboch dovolacích otázok. To však nemalo vplyv na správnosť záverov najvyššieho súdu o tom, že ani jedna z dovolacích otázok nespĺňala kritériá prípustnosti dovolacieho dôvodu nesprávneho právneho posúdenia. Sťažovateľka namieta záver najvyššieho súdu o neprípustnosti dovolacej otázky o konkretizácii omeškanej splátky v oznámení o zosplatnení úveru a nepredloženie veci na rozhodnutie veľkému senátu najvyššieho súdu. K tomu treba uviesť, že z v odôvodnení rozsudku okresného súdu rozptýlených, sčasti rozporuplných a vzájomne nesúvisiacich úvah možno vyvodit', že neplatnosť zosplatnenia úveru konštatoval primárne z troch dôvodov (neurčitosť výzvy pred zosplatnením, neurčitosť oznámenia o zosplatnení a neskoré zosplatnenie).

12. Nedôvodná je sťažnostná námietka o nesprávnom závere najvyššieho súdu o neprípustnosti dovolacej otázky o konkretizácii omeškanej splátky v oznámení o zosplatnení úveru. Nesprávna je úvaha sťažovateľky, že krajský súd tým, že v odôvodnení neriešil náležitosti výzvy pred zosplatnením, akceptoval jej odvolaciu argumentáciu o nesprávnosti záveru okresného súdu o neurčitosti tejto výzvy a dôvody neplatnosti vzhliadol len v neurčitosti oznámenia o zosplatnení. Práve naopak, tým, že krajský súd nereagoval na odvolacie námietky sťažovateľky a v celom rozsahu odkázal na presvedčivé a náležité odôvodnenie rozsudku okresného súdu, potvrdil správnosť právnych záverov okresného súdu a odvolacie námietky považoval za nedôvodné a nespôsobilé zmeniť právne závery okresného súdu. Krajský súd v odôvodnení rozsudku výslovne uviedol, že len na zdôraznenie správnosti rozsudku okresného súdu dopĺňa, že ak úkon zosplatnenia neobsahuje konkretizáciu omeškanej splátky, tak pre možné pochybnosti o dodržaní zákonnej trojmesačnej lehoty je nejasný a neurčitý. Z odôvodnenia rozsudku krajského súdu vyplýva, že sa stotožnil so všetkými čiastkovými dôvodmi neplatnosti zosplatnenia konštatovanými okresným súdom a len správnosť jedného z nich zdôraznil svojou úvahou. Žaloba sťažovateľky tak nebola rozsudkom krajského súdu zamietnutá len pre neurčitosť oznámenia o zosplatnení úveru.

13. Nemožno súhlasiť s izolovaným argumentom sťažovateľky, že dovolanie sa podáva len proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, a tak nemala dôvod reagovať na závery, ktoré z neho nevyplývali. Krajský súd stotožnením sa s odôvodnením okresného súdu potvrdil správnosť právneho záveru, že výzva pred zosplatnením bola pre absenciu konkretizácie omeškanej splátky neurčitá. Z odôvodnení rozsudkov okresného a krajského súdu v súhrne vyplýva, že riešili čiastkovú otázku neplatnosti zosplatnenia – určitosti výzvy pred zosplatnením, a že krajský súd ju vyriešil a právne posúdil rovnako ako okresný súd. Krajský súd tak založil svoje rozhodnutie aj na neurčitosti výzvy pred zosplatnením. To, že krajský súd v odôvodnení výslovne nezopakoval závery okresného súdu, neznamená, že ich neriešil. Ak sa odvolací súd stotožnil s právnym záverom prvoinštančného súdu, tak tento nemusí opakovať, ale postačí odkaz na zdôvodnenie napadnutého rozhodnutia, prípadne na zdôraznenie správnosti môže doplniť ďalšie dôvody. Z toho nemožno vyvodit', že by krajský súd odvolacie rozhodnutie založil len na dôvodoch zdôraznenia správnosti záverov prvoinštančného rozhodnutia.

14. Rozhodnutia okresného a krajského súdu záviseli od vyriešenia právnej otázky, či banka úver zosplatnila platne. To bola právna otázka, ktorú krajský súd, aj keď nie explicitne, v odôvodnení riešil a od jej vyriešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu. Sťažovateľkou naformulovaná dovolacia otázka bola pre zodpovedanie tejto hlavnej otázky rozhodujúca len čiastočne, keďže oba sudy vyriešenie hlavnej právnej otázky založili na troch právnych záveroch. Preto treba súhlasiť s najvyšším súdom, že dovolacia otázka o konkretizácii omeškanej splátky v oznámení o zosplatnení nebola pre rozhodnutie sporu právnou otázkou, ktorej vyriešenie by malo na výsledok sporu reálny vplyv, hoci ju sudy ako čiastkovú otázku posudzovali. Ak by ju aj najvyšší súd vyriešil zhodne s predstavou sťažovateľky (tak, že v oznámení o zosplatnení nemusí byť konkretizovaná omeškaná splátka), naďalej by platili dovolaním nenamietnuté právne závery o neurčitosti výzvy pred zosplatnením a neskorom uplatnení práva úver zosplatniť. Hoci odvolací súd sťažovateľkou naformulovanú dovolaciu otázku riešil ako čiastkovú, tak len od vyriešenia tejto otázky nezáviselo jeho rozhodnutie, keďže za správne považoval aj zvyšné dva právne závery, z ktorých okresný súd neplatnosť zosplatnenia vyvodil. Nesprávnosť týchto čiastkových záverov, ktoré boli pre vyriešenie rozhodujúcej právnej otázky rovnako podstatné ako sťažovateľkou naformulovaná dovolacia otázka o konkretizácii omeškanej splátky v oznámení o zosplatnení, sťažovateľka nenamietala, keďže nesprávne vychádzala z toho, že krajský súd neplatnosť zosplatnenia vzhliadol len v neurčitosti oznámenia o zosplatnení.

15. Treba súhlasiť so sťažovateľkou, že v odvolaní namietala protirečivosť argumentov okresného súdu k výzve pred zosplatnením, keď na strane jednej po citácii ustanovení zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov o výzve na úhradu omeškaného dlhu konštatoval, že v nej nemusí byť konkretizovaná omeškaná splátka, no následne konštatoval jej neurčitosť pre nemožnosť dlžníka zmariť predčasné zosplatnenie pre absenciu konkretizácie dĺžky omeškania. Tým, že krajský súd na túto námietku nereagoval a len sa stotožnil s odôvodnením okresného súdu, implicitne konštatoval správnosť jeho právneho záveru o neurčitosti výzvy pred zosplatnením. K tomu možno uviesť, že odvolacia námietka sťažovateľky o protirečivosti argumentov okresného súdu k výzve pred zosplatnením bola pre rozhodnutie o jej žalobe podstatná, keďže bola čiastkovým dôvodom záveru o neplatnosti zosplatnenia. Preto nevysporiadanie sa krajského súdu s touto odvolacou námietkou bolo ako sťažovateľkou v dovolaní nenamietaná vada zmätočnosti prípustným dovolacím dôvodom podľa § 420 písm. f) CSP.

16. Preto treba súhlasiť so sťažovateľkou nenamietaným záverom najvyššieho súdu o nedôvodnosti dovolania pre vadu zmätočnosti, keďže v dovolaní nevymedzila a nekonkretizovala pre rozhodnutie sporu podstatné argumenty, s ktorými sa krajský súd nevysporiadal. Namiesto toho dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP vymedzila tým, že rozhodnutia okresného a krajského súdu sú nepredvídateľné pre rozpor s bližšie nekonkretizovanou rozhodovacou praxou najvyššieho súdu. Dovolací dôvod vady zmätočnosti sťažovateľka len formálne uviedla, no obsahovo ho prípustne nevymedzila. Preto nemožno súhlasiť so sťažovateľkou, že najvyšší súd sa nevysporiadal s tým, že v odvolaní namietala závery okresného súdu o výzve pred zosplatnením. Najvyšší súd sa nemal s čím vysporiadať, keďže, ako správne konštatoval, ani posudzujúc obsah dovolacej argumentácie, nevyplývalo z nej, že by sťažovateľka namietala nevysporiadanie sa krajského súdu s odvolacími námietkami podstatnými pre rozhodnutie. Ak dovolateľ konkrétne nevymedzí dovolací dôvod nedostatočného odôvodnenia rozhodnutí a ani ho nemožno z obsahu dovolania

vyvodit', tak nie je povinnosťou najvyššieho súdu preskúmavať celú odvolaciu argumentáciu, selektovať z nej námietky podstatné pre rozhodnutie sporu a posudzovať, či na každú z nich odvolací súd náležite reagoval.

17. Nedôvodná je sťažnostná námietka, že najvyšší súd mal vec predložiť na rozhodnutie veľkému senátu. Keďže najvyšší súd pre neprípustnosť oboch dovolacích otázok žiadnu z nich nevyriešil, tak nemal dôvod vec predkladať na rozhodnutie veľkému senátu. Nemožno súhlasiť so sťažovateľkou, že najvyšší súd namiesto ňou predložených dovolacích otázok vyriešil krajským súdom neriešenú otázku konkretizácie omeškanej splátky vo výzve pred zosplatnením, čo vyvodzuje zo záverečného poukazu najvyššieho súdu na uznesenie sp. zn. 5Cdo/197/2022 z júna 2024. Túto otázku najvyšší súd v ústavnou sťažnosťou namietanom rozsudku neriešil a ani ju záväzne nevyriešil. Poukaz najvyššieho súdu na svoje skoršie rozhodnutie je len dovysvetlením k tomu, že ak by aj sťažovateľka v dovolaní namietla nesprávnosť právneho záveru súdov, že vo výzve pred zosplatnením musí byť konkretizovaná omeškaná splátka, tak by sa totožný senát najvyššieho súdu zrejme priklonil k svojmu už skôr, no len o pár dní a len pri konštatácii dôvodnosti nedostatočného zdôvodnenia odvolacieho rozhodnutia vyjadrenému záveru.

18. To isté platí aj pre právny názor iného senátu najvyššieho súdu vyjadrený v rozhodnutí sp. zn. 1Cdo/123/2022 z januára 2024, pre odchýlenie od ktorého mal najvyšší súd podľa sťažovateľky postúpiť jej vec na rozhodnutie veľkému senátu. Nemožno dospieť k záveru, že by v tomto rozhodnutí najvyšší súd popri riešení nosnej otázky, ktorou bol začiatok plynutia premlčacej lehoty predčasne zosplatneného spotrebiteľského úveru, záväzne vyriešil aj otázku, či pod sankciou neplatnosti musí byť v oznámení o zosplatnení konkretizovaná omeškaná splátka. Najvyšší súd právny názor o nadbytočnosti konkretizácie omeškanej splátky vo výzve či oznámení o zosplatnení, aplikácie ktorého sa sťažovateľka dožaduje, vyslovil len ako protiargument k nie pre vec rozhodujúcej argumentácii dovolateľov o špecifikácii omeškanej splátky ako podmienky platnosti zosplatnenia. Tieto len na okraj a doplnkovo vyjadrené právne názory senátov najvyššieho súdu, ktoré hoci sú súčasťou odôvodnení rozhodnutí dovolacieho súdu, nemožno považovať za záväzné právne názory, keďže neboli dôvodom, bez vyriešenia ktorých by dané veci nebolo možné rozhodnúť. To bola v oboch prípadoch otázka začiatku plynutia premlčacej lehoty predčasne zosplatneného spotrebiteľského úveru.

19. Tým, že sťažovateľka dovolacie otázky nesformulovala vo vzťahu ku všetkým čiastkovým právnym záverom, ktoré boli dôvodom okresným a krajským súdom konštatovanej neplatnosti zosplatnenia, nevytvorila najvyššiemu súdu procesným predpisom predpokladaný priestor pre zjednotenie zjavne nejednotnej rozhodovacej praxe všeobecných súdov a rozdielnosti názorov senátov najvyššieho súdu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. marca 2025

Robert Šorl
predseda senátu